

Lärdomar från krig

av Tommy Jeppsson

TITEL:

Om læring og insigt fra krig, bind 1 og 2

FÖRFATTARE:

Michael H Clemmesen (red)

FÖRLAG:

Syddansk Universitetsforlag 2018

BOKVERKET ÄR RESULTATET av fyra seminarie-tillfällen vid Forsvarsakademien i Danmark, vilka avhandlade lärdomarna från tidigare genomförda militära operationer. Det första bandet tar upp valda exempel och erfarenheter från den danska militärhistorien, inkluderande ett norskt perspektiv från 9 april 1940. Det andra bandet tar upp ett antal utländska erfarenheter, där det gemensamma syftet med båda utgåvorna är att undersöka vad en militär organisation kan lära under en pågående väpnad konflikt.

Valda exempel innefattar ett tidsspänn som sträcker sig från 1850-talet fram till vår egen tid där en gemensam nämnare för valda exempel är att utfallet definitivt inte kunde predikteras på förhand, något som i och för sig karakteriserar den ständigt närvarande krigets dimma. Här handlar det dock mera påtagligt om att dra erfarenheter från militära operationer där ingen part kunde anses påtagligt överlägsen den andre. Således kunde de behandlade operationerna/slagen/ insatserna fått det motsatta utfallet än de fick, varför frågeställningen är varför det gick som det gick, något som föredömligt analyseras.

En såväl mycket bred som djupgående faktorinventering genomförs i de olika kapitlen där bl a förhållandena mellan olika befälhavare, deras respektive erfarenheter, kvaliteten i ordregivningen, effekterna av artilleriunderstödet, logistiken liksom soldatmaterialet avhandlas.

Inte minst är det intressant att ta del av de danska erfarenheterna, eftersom publikationer i ämnet dansk militärhistoria varit ganska sparsamt förekommande på bokhandelsdiskarna i vårt land. Desto angelägnare blir då här anmält bokverk då vårt södra grannlands försvarsmakt under det senaste kvartsseketl genomgått en utveckling mot en påtaglig kvalitetsprofil, vilket som resultat genererat ett högt internationellt anseende i samband med mycket krävande internationella operationer där det räcker med att nämna den danska insatsen i Afghanistan och där tillsammans med brittiska förband i Helmandprovinsen.

En generell reflektion som infinner sig efter läsning av bokverket, är att beredskapen, inte minst mentalt, för att det ”också kan hända här”, är en faktor av största betydelse för att man, i den händelse att det

oönskade och oväntade inträffar, ska kunna överkomma den första chockvågen för att sedan kunna slå tillbaka och vinna striden. Kopplat intimt till den förmågan är realistiska övningar som utgör en helt central grund för utvecklingen av en militär kvalitetsorganisation där basen är den enskilde soldatens utbildningsnivå och materielsystemens kvalitet.

Att sedan en aldrig så hög ambition att nå realism i övningarna, inte når upp till den press och stressnivå som verklig strid innebär är en truism. Samtidigt är alternativet, till hög grad av realism i övningarna i syfte att nå så långt som det överhuvudtaget är möjligt, icke existerande.

Betydelsen av initiativ, och det på alla nivåer, framstår som ytterligt betydelsefull, i sin tur nära förknippad med faktorerna utbildningsnivå och en militär kultur som honorerar enskilda initiativ som leder mot det uppsatta målet med striden, oaktat det handlar om den stridstekniska, taktiska, operativa eller militärstrategiska nivån. Recensenten önskar här göra kopplingen till den debatt som förs i Kungl Krigsvetenskapsakademiens

Handlingar och Tidskrift respektive på akademiens blogg över ämnet uppdragstaktik, där en läsning av *Om laering og insigt om krig* ger historiskt belägg för det adderande krafttillskott som är resultatet av den initiativkraft som utgår ifrån en intentionsstyrd ledningsfilosofi.

Den tidsmässiga bredd som blir belyst reflekterar ett antal tämligen tidlösa fenomen i krigföringen där den allerstädes närvarande friktionen och ledarskapets utmaningar utgör två.

En observation efter avslutat läsande är den mycket höga kompetens som är genomgående hos medverkande författare. Bl a har kallade ledamoten Michael H Clemmesen, tillika bokverkets redaktör, liksom ledamoten Gunnar Åselius medverkat med mycket läsvärda kapitel.

Slutomdömet kan bara bli ett. Rekommenderad läsning.

Recensenten är överstelöjtnant, ledamot av KKrVA och redaktör för dess Handlingar och Tidskrift.